

Urząd Miasta Stołecznego Warszawy

Centrum Komunikacji Społecznej

ul. Leona Kruczkowskiego 2, 00-412 Warszawa, tel. 22 443 34 00, 22 443 34 01, faks 22 443 34 02

adres do korespondencji: Aleje Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa

Sekretariat.CKS@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl

Warszawa, 30 lipca 2024 r.

Znak sprawy: CKS-RT.152.5.2024.PRO

Dotyczy: petycji wielokrotnej nr 28/2024 w sprawie uchylenia zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy nr 822/2024 wprowadzającego Standardy równego traktowania w Urzędzie m.st. Warszawy.

W związku z petycją wielokrotną nr 28/2024 w sprawie uchylenia zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy nr 822/2024 wprowadzającego Standardy równego traktowania w Urzędzie m.st. Warszawy, zawiadamiam o nieuwzględnieniu żądania uchylenia zarządzenia.

Obowiązek wprowadzenia Standardów równego traktowania w Urzędzie m.st. Warszawy¹ wynika z Uchwały nr LXIII/2071/2022 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z 7 kwietnia 2022 r. w sprawie Polityki różnorodności społecznej m.st. Warszawy. W ww. uchwale Rada Miasta wprost zobowiązała Prezydenta do wprowadzenia opisanych w zarządzeniu standardów.

Opracowanie i wprowadzenie Standardów wynika zatem z zobowiązania określonego w Polityce różnorodności społecznej m.st. Warszawy, którą Rada m.st. Warszawy przyjęła w 2022 r.² Jedną z zasad Polityki mówi o tym, że: „miasto dąży do bycia wzorem w stosowaniu standardów równego traktowania – wewnątrz własnych struktur i wobec wszystkich, którzy korzystają z jego usług i zasobów”.

Zgodnie z treścią Standardów, Urząd m.st. Warszawy szanuje zarówno różnorodność osób pracujących w urzędzie, jak i wszystkich tych, które korzystają z miejskich usług.

¹ zarządzenie nr 822/2024 Prezydenta m.st. Warszawy z 8 maja 2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów równego traktowania w Urzędzie m.st. Warszawy

² uchwała nr LXIII/2071/2022 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z 7 kwietnia 2022 r. w sprawie Polityki różnorodności społecznej m.st. Warszawy

Odnosząc się do szczegółowych kwestii poruszonych w petycji, należy zauważyć jak niżej:

- podstawa prawna

Zarządzenie wprowadzające Standardy przyjęto na podstawie art. 33 ust. 3 w związku z art. 11a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym³ (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688).

- zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i innymi aktami prawnymi

Zarządzenie wprowadzające Standardy przyjęto zgodnie z prawem. Treści zarządzenia i załącznika do niego są zgodne m.in. z:

- ✓ art. 25 ust. 2 Konstytucji RP⁴, który stanowi, że: „władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym”,
- ✓ art. 32 ust. 2 Konstytucji RP, który stanowi, że: „Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”,
- ✓ art. 53 Konstytucji RP, który dotyczy wolności sumienia i wyznania,
- ✓ art. 10 ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania⁵, który stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska jest państwem świeckim, neutralnym w sprawach religii i przekonań”,
- ✓ Konkordatem, tj. umową międzynarodową zawartą ze Stolicą Apostolską⁶, zgodnie z którą „Rzeczpospolita Polska i Stolica Apostolska potwierdzają, że Państwo i Kościół Katolicki są – każde w swej dziedzinie – niezależne i autonomiczne oraz zobowiązują się do pełnego poszanowania tej zasady we wzajemnych stosunkach”,
- ✓ ustawą o równym traktowaniu⁷, która stanowi, że termin „równe traktowanie” dotyczy szczególnie osób narażonych na dyskryminację z uwagi na wiek, stopień sprawności, płeć, pochodzenie narodowe i etniczne, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną i tożsamość płciową oraz inne cechy chronione prawnie,

³ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78 z 1997 r. poz. 483)

⁵ ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2023 r. poz. 265)

⁶ Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. nr 51 z 1993 r. poz. 318)

⁷ ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz.U. z 2023 r. poz. 970)

- ✓ art. 2 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, że: „Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy”, a zakres zadań własnych gminy jest katalogiem otwartym.

- wolność przekonań i religii

Dokumenty przyjęte przez Urząd m.st. Warszawy nie ingerują w konstytucyjne prawa do wolności sumienia i religii – ani osób pracujących w urzędzie, ani też osób korzystających z miejskich usług. Dlatego też każda osoba pracująca w urzędzie ma prawo używać symboli religijnych zgodnie ze swoimi przekonaniami m.in. mieć symbole religijne, np. w formie medalika, tatuażu, opaski na rękę, jak również umieszczać na swoim biurku symbole religijne. Natomiast eksponowanie symboli religijnych w pomieszczeniach przeznaczonych do podejmowania czynności władczych w urzędach administracji publicznej, ale też np. w sądach czy salach obrad ciał przedstawicielskich, może być odczytywane jako sugestywne, a to narusza zasadę bezstronności religijnej władzy publicznej. Standard 4. opisany w zarządzeniu ma więc na celu zapewnienie poczucia bezstronności urzędu, a swoim zakresem obejmuje miejsca przeznaczone do obsługi osób korzystających z usług urzędu oraz te, które są ogólnie dostępne i nie stanowią stanowisk pracy konkretnych pracowników i pracowników.

Podkreślić również trzeba, że podmiotem wolności sumienia i religii, o której mowa w art. 53 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jest każda osoba fizyczna. Wolność ta została zaliczona do wolności i praw o charakterze osobistym, bowiem jej wykorzystywanie związane jest ściśle z osobowością człowieka. Jest ona ściśle związana z potrzebą jednostki poszukiwania wartości transcendentnych i przeżywania ich. W literaturze wskazuje się, że natura wolności sumienia i religii wyklucza z kręgu jej beneficjentów osoby prawne i inne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Standardy zapewniają ochronę wolności religii osobom pracującym w urzędzie, które na użytek osobisty posiadają symbole religijne. Nie ingerują w sferę ich przekonań i potrzebę kultu religijnego. Sferę tę należy odróżnić od przestrzeni urzędu jako miejsca – instytucji, organizacji, aparatu administracji publicznej – gdzie władze publiczne powinny zapewnić bezstronność w sprawach przekonań religijnych oraz równe traktowanie wszystkich osób, które w tej przestrzeni się znajdują. Mogą być to zarówno osoby wierzące, wyznawcy różnych religii, jak i osoby niewierzące.

- język równościowy, czyli włączający

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego narzucenia stosowania form językowych neutralnych płciowo lub niezgodnych z rzeczywistą płcią, to należy stanowczo podkreślić, że nie jest on zasadny, albowiem opisany wyżej standard nie istnieje. Zarządzenie nie nakłada obowiązku stosowania form neutralnych płciowo lub niezgodnych z płcią, a zaleca używanie języka włączającego oraz prostego.

W wytycznych do standardu opisano, że pracownik urzędu, w trakcie rozmowy, może uwzględnić prośbę o stosowanie konkretnej formy językowej, o ile oczywiście nie stoi to w sprzeczności z przepisami prawa, w tym np. obowiązkiem stosowania określonego formularza.

Nie istnieje zatem nakaz stosowania form językowych neutralnych płciowo, a wskazówka, aby w przypadkach, w których nie stoi to w sprzeczności z przepisami prawa, uwzględnić prośbę rozmówcy w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, negatywnie rozpatrzono wniosek o uchylenie zarządzenia nr 822/2024 Prezydenta m.st. Warszawy z 8 maja 2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów równego traktowania w Urzędzie m.st. Warszawy.

Dyrektor Centrum Komunikacji Społecznej
/-/ Ewa Kolankiewicz